

Mitől lesz nagyon magas a szénlábnyomunk?

SZERZŐ: Dr. Szigeti Cecília / Széchenyi István Egyetem Nemzetközi és Elméleti Gazdaságtan Tanszék

Az elektronikus lábnyomkalkulátorokon edződött olvasó valószínűleg gyorsan fel tudná sorolni a következőket: húst eszünk, messziről szállított és csomagolt terméket fogyasztunk, repülővel és autóval közlekedünk, sok áramot használunk. A lábnyomcsökkentési ötletek is kézenfekvők: helyben termelt, friss és növényi ételek fogyasztása, biciklizés, gyaloglás, energiatakarékosság. A megközelítés nagyrészt helyes, az egyéni felelősség megkerülhetetlen a célok eléréséhez. A felsoroltak azonban fogyasztói döntések. Fontos tudni azt is, hogy vállalatvezetőként, szakemberként egy-egy technológia kiválasztásával vagy elkerülésével a felsorolt egyéni döntéseknél jóval nagyobb hatást is gyakorolhatunk az üvegházhatású gázok kibocsátására.

F gázok

A globális felmelegedési potenciált [GWP] a gázok üvegházhatásának számszerűsítésére használják. Azonos tömegű szén-dioxidhoz képest határozzák meg az értékét adott időintervallumra. A GWP-t úgy kell kiszámítani, hogy a gáz egy kilogrammjának 100 éves időszakra vonatkozó felmelegedési potenciálját viszonyítjuk egy kilogramm CO₂ ugyanezen potenciáljához. A GWP értéket legegyszerűbben a Nemzeti Klímavédelmi Hatóság honlapján¹ lévő ke-

reső segítségével ellenőrizhetjük. A kalkulátort kitöltve láthatjuk, hogy legmagasabb GWP potenciálja az F gázoknak [fluortartalmú üvegházhatású gázoknak] van, közülük is kiemelkedik az SF₆ [kén-hexafluorid]. A kén-hexafluoridot elsősorban az energiaipar és magnéziumipar használja, az utóbbinál a helyettesítési lehetőségek miatt használata ma már tilos az EU-ban. Kínában gyorsan növekszik a felhasznált mennyisége, amely 2020-ra elérheti az 5000 t/év mennyiséget is.

A kalkulátor alapján:
1 kg SF₆ = 22,8 t CO₂

kibocsátás. A Global Footprint Network módszertana alapján meghatározhatjuk a CO₂ szénlábnyomát is, világátlag termőképességű [gha] földterületben:

22,8 t CO₂ = 5,7 gha

5,7 gha-on egy ember teljes ellátása [élelmiszer, ruha, közlekedés, energiahasználat stb.] biztosítható magas életszínvonalon. Ennek alapján a kérdés úgy is meghatározható, hogy mire használjunk 5,7 gha-t: 1 kg SF₆ semlegesítésére vagy egy ember eltartására?

A tanulmány a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal támogatásával az NKFI Alapból valósult meg [K-120044].

IRODALOM

Fang X., Hu X., Janssens-Maenhout, G., Wu J., Han J., Su S., Zhang J., Hu J. [2013]: Sulfur hexafluoride [SF₆] emission estimates for China: an inventory for 1990–2010 and a projection to 2020. *EnvironSciTechnol*, 2013 Apr 16; 47 [8]: 3848–55. doi: 10.1021/es304348x.

Az Európai Parlament és a Tanács 517/2014/EU rendelete [2014. április 16.] a fluorotartalmú üvegházhatású gázokról és a 842/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

JEGYZET

1 <http://nkvh.kormany.hu/>

Forrás: www.priceoncarbon.org

Greenhouse Gas (GHG)	Atmospheric Lifetime (yrs)	Global Warming Potential (GWP)	Primary Current Sources
Carbon dioxide (CO ₂)	50-200	1	Fossil fuel use, land use, cement
Methane (CH ₄)	12±3	21	Fossil fuel use, agriculture
Nitrous oxide (N ₂ O)	120	310	Mostly agriculture, ~1/3 are anthropogenic
Hydrofluorocarbons (HFCs)	1.5 to 209	150 to 11,700	Alternative to ozone depleting substances
Perfluorocarbons (PFCs)	2,600 to 50,000	6,500 to 9,200	Primary aluminum production; semiconductor manufacturing
Sulfur Hexafluoride (SF ₆)	3,200	23,900	Used in electric power transmission, magnesium and semiconductor industries

High GWP gases